

डिलासैनी गाउँसभाको बैठकमा २०७९ साल आषाढ १० गते

शुक्रबार

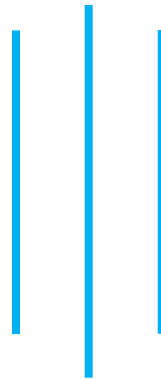
सन्तोष प्रकाश जोशी ज्युले

प्रस्तुत गर्नुभएको

आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को

नीति तथा कार्यक्रम

डिलासैनी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
डिलासैनी, बैतडी

सभाका आदरणीय सदस्य ज्यूहरु तथा अतिथी महानुभावहरु,

डिलासैनी गाउँपालिकाको आ.व.२०७९/०८० को नीति तथा कार्यक्रम नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४, दिगो विकासका लक्ष्यहरु, नेपाल सरकारको पन्ध्रौ योजना, योजना तर्जुमा दिगदर्शन २०७४(परिपार्जित), संघीय/प्रदेश सरकारका मार्ग दर्शन तथा प्रथमिकताहरु तथा यस गाउँपालिकाको आवश्यकता समेतलाई आधार मानि कतिपय कानुनी अस्पष्टता, जटिलताका साथै सिमित श्रोत साधनका बावजुत यस गाउँपालिका बासी आमाबुवा, दाजुभाई दिदीबहिनीहरुले व्यक्त गरेका ईच्छा, चाहनाहरु र समग्र पालिकाको आवश्यकता अनुसार यो नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएको छ ।

सर्वप्रथम नेपालको सार्वभौमसत्ता, स्वाधिनता, अखण्डता, राष्ट्र हित, स्वाभिमान लोकतन्त्र जनजीविकाका लागि भएका सम्पूर्ण आन्दोलनहरुमा आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात शहिदहरु प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । ती आन्दोलनहरुको नेतृत्व गरी समाजको रुपान्तरणका लागि योगदान पुऱ्याउनु हुने अग्रजहरु प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्न चाहान्छौ ।

गाउँसभाका सदस्य तथा अतिथि महानुभावहरु,

हामीले विगतका वर्षहरुमा हासिल गरेका अनुभवका आधारमा हामीमाभ व्याप्त समस्याहरुलाई न्युनिकरण गरी विकास र समृद्धीका लागि अबै एकजुट भएर अहोरात्र खटिनुपर्ने अवस्था छ । हामीसंग प्रसस्त अवसरहरु छन अवसर संगै समस्या र चुनौती पनि थपिएका छन । डिलासैनी गाउँपालिकालाई कसरी देशकै नमुना गाउँपालिका बनाउन सकिन्छ भन्ने तर्फ सम्पूर्ण डिलासैनी परिवार सदैव चिन्तित थियो, छ र हुने नै छ । गणतन्त्र, संघीयतासंगै बढेका जनताका आकांक्षा, चाहना र भावनालाई सम्बोधन गर्ने दृढ संकल्पका साथ आ.व. ०७९/०८० को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम यस सम्मानित सभा मार्फत् समग्र डिलासैनी गाउँपालिकाका नागरिकहरु समक्ष राख्न पाउँदा म आफू र यस सभालाई गौरवान्वीत ठानेको छु । यस अवसरमा हाम्रो कदमलाई सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण गाउँपालिकाबासीहरु, निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु, विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरु, राजनैतिक दलका साथीहरु, नागरिक समाजका अभियन्ताहरु, ओहोरात्र खटिने कर्मचारीहरु, शिक्षक, पत्रकार, समाजसेवीहरुप्रति आभार व्यक्त गर्दछु ।

गाउँसभाका सदस्य तथा अतिथि महानुभावहरु,

अब, म यस गाउँपालिकाको आगामी आ.व. २०७९/०८० को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न गइरहेको छु ।

आगामी आर्थिक वर्षको अन्त्यमा डिलासैनी गाउँपालिकाले देहायका विषयगत क्षेत्रमा निम्नानुसारको अपेक्षित उपलब्धी हासिल गरेको हुने छ ।

क) आर्थिक विकास

१. कृषि

१. किसानसंग कृषि प्राविधिक कार्यक्रम अन्तरगत कृषि/पशु सेवाका कर्मचारीहरूलाई एक वडा एक कृषि वा पशु प्राविधिक संचालन गरि कृषि र पशु क्षेत्रमा -तरकारी, फलफूल, दुध, अण्डा, माछा मासु र रैथाने जातका अन्न पशुपन्छीका क्षेत्रमा कृषकहरूलाई आत्मनिर्भर बनाउने नीति ल्याइनेछ ।
२. कृषक समूह, व्यवसायिक कृषक, कृषि/पशु फर्म र समितिहरूलाई कृषि सम्बन्धि तालिम, गोष्ठी, भ्रमणमा सहभागी गराई क्षमतामा अभिवृद्धि गरिने छ ।
३. किसानहरूलाई मल, बिउ, औषधी, फलफूलका विरुवाहरु, भुईँ घाँस, डाले घाँस, प्रजननका लागि बोका, सिजन अनुसार किसानहरूलाई उपलब्ध गराई उत्पादनमा वृद्धि गरि पोषणका साथै जिविकोपार्जनमा सुधार गरिने छ ।
४. व्यवसायिक कृषक, फर्म, समूह समिति, र कृषि सहकारीहरूलाई ५० प्रतिशत अनुदानका कार्यक्रमहरु स्थायी पोलि हाउस, बीउ, कृषि औजार तथा यान्त्रीकरण, डेरी उद्योग, कटिङ्ग सेन्टर, भरकारो सुधार र कृषि तथा पशु पशुपन्छि विमा जस्ता कार्यक्रमहरूलाई टेवा दिई अनुदान उपलब्ध गराईने छ ।
५. उन्नत तरकारिको मिनिकिट बीउ (वर्षे, हिउँदे र सुख्खा) तीन वटै सिजनका बीउ, किट नाशक र रोग नासक विषादिहरु, पशु सम्बन्धि औषधि र विभिन्न किसिमका महामारी रोगहरुका खोपहरु निःशुल्क उपलब्ध गराईने छ ।
६. कृषि र पशु पालन सम्बन्धि प्राविधिक सुभावा र सल्लाहहरु कृषक समूह, समिति कृषि तथा पशु पन्छि फर्म र कृषि सहकारीमा घुम्ती शिविर संचालन गरि सेवा प्रभाव गरिने छ ।
७. गोकुलश्वर कृषि तथा पशु विज्ञान कलेज र श्री सेटीगाउँ मा.वि.संगको सहकार्यमा खेतीयोग्य जमिनको माटो परीक्षण कार्य गरिनेछ ।
८. कृत्रिम गर्भाधान(AI) प्रविधि मार्फत उन्नत पशु प्रजनन सेवा प्रारम्भ गरिनेछ ।
९. व्यवसायिक कृषि तथा पशुपालनकर्ताहरुका लागि बीमा कार्यक्रम लागु गरिनेछ ।
१०. कृषिमा यान्त्रिकरण तथा आधुनिकीकरणका साथै अर्गानिक कृषि उपज उत्पादनमा जोड दिइनेछ ।

११. कृषि व्यवसायी र डिलासैनी सरकारको संयुक्त आयोजनामा एक नमूना कृषि नर्सरीको नीति लिइनेछ ।
१२. हाम्रो जमीन हाम्रो लगानी र हाम्रो श्रम रहन दिने छैनौं कतै बाँझो जमीन भन्ने नाराका साथ बाँझो जमीनलाई कृषि जन्य कार्यमा प्रयोगमा ल्याइनेछ ।
१३. जमाडी, गन्नीगाड र चौलानी नदी किनारमा संभाव्यता अध्ययन गरि व्यवसायिक मछ्यपालन कार्यका लागि कृषकहरुलाई प्रात्साहन गर्ने कार्यक्रम संचालनमा ल्याइनेछ ।
१४. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र स्थापना भएका संकलन केन्द्रहरुलाई सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
१५. व्यवसायिक किसानहरुको तथ्याङ्क संकलन गरि किसान परिचयपत्र वितरणका साथै वित्तीय संस्था मार्फत अनुदान एवम् सहूलियतपूर्ण कर्जाका लागि ग्राह्यता दिइनेछ ।
१६. खाद्य सामग्रीको उत्पादनमा वृद्धि गरि आयातलाई न्यूनीकरण गर्ने नीति ल्याइनेछ ।
१७. किसानमैत्री कृषि पुस्तकालय संचालनमा ल्याइनेछ ।

२. सिचाँई

१. कृषि उत्पादकत्व वृद्धिमा सहयोग पुऱ्याउन सिचाँई नपुगेका खेतवारीलाई लक्षित गरी साना सिचाँई आयोजनाहरुलाई विशेष प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाईनेछ ।
२. कृषि योग्य जमिनहरु तथा कृषि पकेट क्षेत्रको पहिचान गरी सो क्षेत्रमा विभिन्न परम्परागत र आधुनिक प्रविधिको माध्यमबाट खेर गएको पानीलाई उपयोग गरिनेछ ।
३. संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी विद्युत तथा सोलारबाट सञ्चालन हुने गरि लिफ्ट सिचाँइलाई विशेष जोड दिइनेछ ।
४. प्रदेश वा संघबाट सञ्चालित कृषि पकेट क्षेत्रहरुमा सिचाँइको उचित व्यवस्था गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

३. पशुपंक्षी तर्फ

१. गाउँपालिका क्षेत्र भित्र स्थानीय सम्भाव्यताका आधारमा कुखुरापालन, कालिजपालन, भैंसीपालन, माछापालन लगायतका व्यवसायिक पशुपालनलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
२. गोठ, भकारो तथा मलखाद सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरी पशु उत्पादनमा वृद्धि गरिनेछ ।

४. बैँक तथा सहकारी

१. शाखा रहित बैंक स्थापनाका लागि उत्प्रेरित गर्ने नीति ल्याइनेछ ।
२. प्रत्येक वडामा कम्तीमा एक/एक वटा ऋण तथा बचत र बहुउद्देशिय सहकारी स्थापना गर्ने नीति लिइनेछ ।
३. युवा उद्यमीका लागि सहूलियतपूर्ण कर्जा उपलब्ध गर्न वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।

५. उद्योग/बाणिज्य/आपूर्ति

१. गाउँपालिका स्तरीय उद्योग ग्राम खोल्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
२. जलविद्युत उत्पादनका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरि गाउँपालिका र स्थानीयको साभेदारीमा निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
३. साना, मझौला तथा ठूला उद्योगहरु संचालन गर्न ILO Certified SYB/GYB सात दिने तालिम मार्फत युवाहरुलाई उत्प्रेरित गरिनेछ ।
४. दैनिक उपभोग्य वस्तु जस्तै:साबुन, सोडा, मैनाबत्ती, अगरबत्ती तथा सामाजिक, सांस्कृतिक कार्यमा जस्तै: जनै, दुबधागो, दुना टपरी आदि आवश्यक पर्ने वस्तु उत्पादनका लागि प्रोत्साहन गर्ने नीति ल्याइनेछ ।

६. पर्यटन/संस्कृति

१. गाउँपालिका भित्र पर्यटकीय सम्भावना बोकेका धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक स्थलहरुको संरक्षण सम्बर्द्धन गरि पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा विकास गरिनेछ ।
२. आर्यघाट सुधार तथा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
३. धामीभाँकी, ज्योतिष पण्डितहरुसँगको सहकार्यमा सामाजिक रुपान्तरण तथा लोककल्याणकारी राज्य निर्माण गर्न प्रतिष्ठीत धार्मिक, सामाजिक व्यक्तिहरुको सञ्जाल निर्माण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

ख) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

१. वन

१. अमूल्य वृक्षारोपण कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२. राष्ट्रिय फूल लालिगुराँस वन संरक्षण तथा अनुसन्धान कार्य अगाडि बढाइनेछ ।

३. वन फडानी र वन डढेलो निरुसाहित गरी वन व्यवस्थापन र लोपोन्मुख वन्यजन्तु संरक्षणमा जोड दिईनेछ ।
४. वनमारा जस्ता वनलाई हानी पुऱ्याउने वनस्पति तथा पुराना रुख, काठ हटाई बहुमूल्य बिरुवा वृक्षारोपण तर्फ ध्यान दिईनेछ ।
५. सामुदायिक वन तथा निजी वन दर्ता, नविकरण र व्यवस्थापन कार्यलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
६. वन, कृषि, भू तथा जलाधार संरक्षण, वातावरण आदि परस्पर सम्बन्धि विषयहरूमा एकीकृत रूपमा योजना सञ्चालन गर्ने नीति लिईनेछ ।
७. गाउँपालिका भित्रका भूक्षय प्रभावित क्षेत्रहरूको अध्ययन गरि संघ तथा प्रदेश सरकारको सहयोगमा उक्त क्षेत्रको संरक्षण गर्ने नीति ल्याइनेछ ।
८. नाङ्गा डाँडाहरूमा वृक्षारोपण गर्ने वन क्षेत्रमा उपलब्ध हुने विभिन्न प्रजातिका रुख बिरुवा एवं जडीबुटी, फलफूललाई व्यवसायिक खेती तर्फ उन्मूख गरी आय आर्जनको माध्यम बनाउन पहल गरिनेछ ।

२. वातावरण

१. प्राकृतिक वातावरण संरक्षण, पुनःस्थापना र दिगो उपयोगमा जोड दिईनेछ ।
२. नदी तथा खानीजजन्य पदार्थको उत्पादन अन्तरगत पानी, ढडुगा, गिट्टी, बालुवा, खनिज लगायतको वस्तुलाई दिगो विकासमा असर नपर्ने गरि पर्यावरणीय अध्ययनका आधारमा मात्र उपयोग तथा उपभोग गर्ने नीति ल्याइनेछ ।
३. भौतिक पूर्वाधार संरचनाहरूको निर्माण गर्दा वातावरणीय पूर्व अध्ययन मूल्याङ्कन(IEE/EIA) अनुसार मात्र गरिनेछ ।

३. फोहोरमैला व्यवस्थापन

१. गाउँपालिका अन्तरगतका मुख्य बजारहरूमा सार्वजनिक शौचालय र डस्टबिनहरूको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
२. प्लाष्टिकजन्य फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि टोल विकास संस्था, युवा क्लबसँगको सहकार्यमा फोहोरलाई कुहिने र नकुहिने गरी वर्गीकरण गर्न सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

३. नदी तथा खोलामा अव्यवस्थित रूपमा फालिने ढलहरुको निकासको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
४. स्वच्छ चौलानी सभ्याता अभियान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

४.विपद् व्यवस्थापन

१. विभिन्न दैवी प्रकोप, आगलागि, बाढी पहिरो, भूकम्प जस्ता विपद्हरुमा परेकोहरुका लागि तत्काल आवश्यक सहयोगका लागि रेडक्रस रोसाइटी, स्काउट जस्ता स्वयंसेवकीय संघसंस्थाहरूसँग समन्वय र सहकार्यमा तत्काल उद्धार तथा राहत उपलब्ध गराउने नीति लिइनेछ ।

ग) सामाजिक क्षेत्र

१.शिक्षा

१. शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि सामुदायिक विद्यालयहरुमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीहरुको संगठन सर्वक्षण गरि दरबन्दी मिलान र समायानुकुल समायोजन गर्न शिक्षक सेवा आयोग कै प्रकृया अनुसार योग्यताक्रमका आधारमा उत्कृष्टता हासिल गर्ने कर्मचारी तथा शिक्षकको भर्ना छनौट तथा पदस्थापना गर्ने कार्य कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२. सामुदायिक विद्यालयका सबै शिक्षकहरुलाई विषयगत पाठ्यक्रम अध्यापन गराउन पेशागत दक्षता अभिवृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।
३. सामुदायिक माध्यमिक विद्यालय सवलीकरण अन्तरगत विद्यार्थीसँग स्वास्थ्यकर्मी कार्यक्रमको सुरुवात गरिनेछ ।
४. शैक्षिक क्यालेन्डर निर्माण गरि सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
५. पढ्दै कमाउदै कार्यक्रम अन्तरगत शिक्षालयहरुलाई उच्चमशालाको रूपमा विकास गर्दै लगिने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
६. प्रत्येक हप्ताको शुक्रवार बहुआयामिक प्रतिभा पहिचानका लागि अतिरिक्त तथा सृजनात्मक क्रियाकलाप सञ्चालन गरिनेछ ।
७. अन्तर विद्यालयहरुको प्रतिस्पर्धाको माध्यमबाट प्रत्येक विधाबाट उत्कृष्ट समूहलाई गाउँपालिका स्तरिय रचनात्मक समूहको रूपमा निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ ।
८. सामुदायिक विद्यालयहरु मध्ये कम्तीमा एउटा माध्यमिक विद्यालयलाई प्राविधिक विद्यालयको रूपमा विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।

९. विद्यालय पहुँच भन्दा बाहिर रहेका, बीचैमा कक्षा छाड्ने बालबालिकालाई विद्यालय भित्र्याउन आवश्यक पहल गर्ने नीति लिइनेछ ।
१०. सुविधा सम्पन्न पालिका स्तरिय सार्वजनिक पुस्तकालय स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।
११. विद्यालय स्तरिय परीक्षालाई बैज्ञानिक र मार्यादित ढङ्गले सञ्चालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
१२. स्थानीय पाठ्यक्रमलाई समायानुकुल परिमार्जन गर्दै पाक शिक्षा तथा नैतिक शिक्षाका विषयहरु समाविष्ट गर्ने नीति अघि सारिनेछ ।
१३. गरिब विपन्न तथा जेहेन्दार विद्यार्थीहरु मध्ये प्रतिस्पर्धाको आधारमा प्रत्येक वडाबाट एक जनालाई प्राविधिक विषयमा प्रविणता प्रमाणपत्र तह पढ्न पूर्ण छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिनेछ । साथै डिलासैनी गापा स्थायी बसोबास भएका मध्येबाट IOM परीक्षा उत्तीर्ण गरेका विद्यार्थीहरुको योग्यताक्रमका आधारमा छनौट भएका उम्मेदवारलाई पूर्ण छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिनेछ ।
१४. प्रत्येक वर्ष गाउँपालिका अन्तरगतको सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत उत्कृष्ट शिक्षकलाई सम्मान गरिनेछ ।
१५. विज्ञान प्रविधि, इन्जिनियरिङ तथा गणित(STEM) सामुदायिक विद्यालयहरुमा प्रयोगात्मक ज्ञानका लागि कार्यक्रम संचालनमा ल्याइनेछ ।
१६. सामुदायिक अध्ययन केन्द्रहरुलाई जनउपयोगी, व्यवहारिक र प्रभाकारी रुपमा संचालनमा ल्याइनेछ ।
१७. विद्यालयस्तरमा खेलकुद गतिविधिलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
१८. आवश्यकताका आधारमा छोटो अवधिका तालिमहरु, लोकसेवाका तयारी कक्षाहरु साथै कक्षा ८, ९ र १० मा अंग्रेजी, गणित, विज्ञान र स्वास्थ्य विषयको अतिरिक्त कक्षा(कोचिङ क्लास) सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
१९. उच्च शिक्षा अध्यापन गराइने कलेजहरुलाई प्रोत्साहन तथा आवश्यक सहयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।
२०. बालबालिकाहरुलाई सिकाइका लागि अन्वेषणात्मक नमूना प्रयोगशाला स्थापना गरिनेछ ।

२१. सार्वजनिक शिक्षा सबलीकरण दशक(२०७६।२०८६) लाइ सफल पार्न सामुदायिक विद्यालयहरुको शैक्षिक, भौतिक, प्रशासनिक, कानुनी लागायतका विविध पक्षमा आवश्यक परिमार्जन तथा सुधार गरिने छ ।
२२. आर्थिक रुपमा कमजोर र विद्यार्थी संख्या बढी भएका विद्यालयहरुमा गुणस्तरीय शिक्षा सुनिश्चित गर्न शैक्षिक सामग्री वितरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२३. विद्यालय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा लागु गरिनेछ ।

२. स्वास्थ्य

१. संगठन सर्वेक्षण गरि दरबन्दी संरचना बमोजिम लोकसेवा आयोग कै प्रकृया अनुसार योग्यताक्रमका आधारमा उत्कृष्टता हासिल गर्ने कर्मचारी तथा स्वास्थ्यकर्मीको भर्ना छनौट तथा पदस्थापना गर्ने कार्य कार्यान्वयन गरिनेछ ।
२. रुद्रेश्वर स्वास्थ्य चौकी र डिलासैनी स्वास्थ्य चौकीलाई चौबिस घण्टे आकस्मिक सेवा प्रदायक स्वास्थ्य संस्थाका रुपमा विकास गर्दै एक जना चिकित्सक(एमबिबिएस) सहित सेवा प्रवाह गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
३. रुद्रेश्वर स्वास्थ्य चौकी र डिलासैनी स्वास्थ्य चौकी मार्फत टेलिमेडिसिन सेवा, ल्याव सेवा सञ्चालन गरिनेछ ।
४. युएसजी मार्फत सबै वडामा गर्भवती जाँच गर्न उपयुक्त तालिम तथा उपकरणको व्यवस्था गरिनेछ ।
५. बर्थिङ सेन्टर, खोप केन्द्रहरुको पूर्वाधार निर्माण तथा गुणस्तर सुधार योजना संचालनमा ल्याइनेछ ।
६. सबै आमा समूहहरुलाई थप जिम्मेवार एवम् प्रभावकारी बनाउन स्वास्थ्यकर्मी, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुलाई विशेष प्रोत्साहन भत्ता प्रदान गर्ने नीति ल्याइनेछ ।
७. ANC/PNC चेकजाँच तथा संस्थागत सुत्केरीका लागि घर देखि अस्पताल सम्म जान यातायात भत्ता प्रबन्ध गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
८. पालिका स्तरिय १० शय्याको अस्पताल निर्माण कार्य समयमै सम्पन्न गरि विशेषज्ञीय चिकित्सकीय सेवा संचालन गर्ने नीति ल्याइनेछ ।

९. नसर्ने रोगको स्कृनिङ गरि दीर्घ रोगीहरूका लागि आवश्यक औषधी सम्बन्धीत वडाबाटै प्रदान गर्ने नीति ल्याइनेछ ।
१०. महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाका लागि आवश्यक सामग्री सहितको कोशेली भोला कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
११. बहुक्षेत्रीय पोषण योजनालाई निरन्तरता दिइनेछ । साथै विशेष अनुदानका लागि सम्बन्धीत निकायसँग पहल गरिनेछ ।
१२. निर्माण सम्पन्न भई सकेका सबै आधाभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र र बर्थिङ सेन्टरहरूमा औषधी उपकरण तथा दक्ष जनशक्तिको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१३. स्वस्थ जीवनशैली, पोषण, शारिरीक व्यायम, योगभ्यास, पञ्चकर्म लगायतका जन स्वास्थ्य सेवाको प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
१४. स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई SBA लगायत विभिन्न क्षमता अभिवृद्धि तालिम कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।

३. खानेपानी तथा सरसफाई

१. सार्वजनिक शौचालयको स्थापना गरिनेछ ।
२. एक घर एक धाराको सरकारी नीतिलाई गाउँपालिकाको हकमा समेत आत्मसात गर्दै जाने नीति लिईनेछ ।
३. सामुदायिक विद्यालयहरूमा बालमैत्री, अपाङ्गमैत्री शौचालयको अवधारणा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
४. आवश्यकताका आधारमा विद्युतीय लिफ्टिङ खानेपानी योजना सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
५. वास इकाइको सुदृढीकरण तथा NWASH र विकास साभेदार संस्थाहरूले सूचीकृत गरेका पानीका मुहानको संरक्षण, सम्बर्द्धन र सदुपयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।
६. जिविकोपार्जन, सुशासन लगायतका क्षेत्रमा विकास साभेदार संस्थाहरूले पुर्याएको महत्वपूर्ण योगदानको सम्मान गर्दै पानीका मुहान पहिचान तथा मर्मत कार्यका लागि प्राथमिकरणमा रहेका खानेपानीका आयोजनाहरूको कार्य अगाडि बढाउने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।

४. महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक तथा शहिद परिवार

१. गणतन्त्र स्थापनाका लागि सहादत प्राप्त गर्नुहुने महान शहिदहरूका परिवारहरूलाई सम्मान स्वरूप मासिक रु. ३०००।(अक्षरेपी रु तीन हजार मात्रा) सम्मान भत्ता दिने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२. अध्यक्षसँग ज्येष्ठ नागरिक स्वास्थ्य कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
३. ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई ज्येष्ठ नागरिक परिचयपत्र वितरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
४. एकल महिला तथा दलित महिलाका लागि अनिवार्य निःशुल्क स्वास्थ्य बीमा कार्यक्रम मापदण्ड बनाइ लागु गरिनेछ ।
५. महिलाहरूको क्षमता अभिवृद्धि र आयमा वृद्धि गर्नका लागि आधुनिक सीप तथा तालिम लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
६. लैंगिक हिंसा तथा महिलालाई गरिने दुर्व्यवहार रोक्न शुन्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
७. महिनावारीका बखत गरिने छुवाछुत, बालविवाह तथा जातीय भेदभाव विरुद्धको जनचेतना अभियान संचालन गरिनेछ ।
८. प्रत्येक गाउँ टोल वडाहरूमा आमा समूह गठन गरि सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
९. बाजेको अर्ती कार्यक्रम सञ्चालन गरि ज्येष्ठ नागरिकका अनुभवहरू आत्मसात गर्दै समृद्ध डिलासैनी निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ ।
१०. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशिकरण मुल प्रवाहिकरण रणनीति निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ ।

५. बालबालिका

१. बालबालिकालाई सबै किसिमका दुर्व्यवहार, यातना, अपहरण र भेदभावमुक्त बनाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
२. बालमैत्री स्थानीय तह निर्माण गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
३. टुहुरा बालबालिकाहरू, जन्मजात अपाङ्गता वा दुर्घटनामा परि अंगभंग भएका व्यक्तिहरूको लगत संकलन गरि पुनःस्थापनाको कार्य सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।

४. प्रत्येक गाउँ टोलमा बाल क्लब गठन गरी बाल अधिकार, बाल संरक्षण, बाल सहभागिता मूलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।

७. युवा तथा खेलकुद

१. एक गाउँपालिका एक खेलमैदान कार्यक्रम अन्तरगत हरिनगर रंगशालालाई सुविधा सम्पन्न खेलमैदान निर्माण गरिनेछ । साथै सबै वडाहरुमा वडा स्तरिय खेलमैदान निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ ।
२. पालिका स्तरिय नमूना युवा संसद गर्ने र स्काउट, रेडकस जस्ता स्वयंसेवी संस्थाहरुका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
३. स्वयंसेवक युवा सञ्जाल गठन गरि युवाहरुलाई परोपकारी तथा लोककल्याणकारी कार्य गर्न प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
४. युवा उद्यमीहरुका निमित्त आवश्यकताका आधारमा उद्यमशीलता विकास तथा वित्तीय साक्षरता सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरिनेछन ।
५. लागुपदार्थ दुव्यशनी न्यूनीकरण नागरिकता, मतदाता तथा घटना दर्ता, संविधानको कार्यान्वयन, सडक दुर्घटना न्यूनीकरण, सडक नाटकका लागि युवा परिचालन सम्बन्धी विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
६. अधिकारसँगै कर्तव्य बोध गराउन समाजका लागि युवाको एक दिन कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
७. अध्यक्षसँग युवा कार्यक्रम संचालनमा ल्याइ युवाहरुमा रहेको बहुआयामिक प्रतिभालाई प्रस्फुटन गरि विकासका लागि हातेमालो कार्यक्रम संचालनमा ल्याइनेछ ।
८. प्रत्येक वर्ष पालिका स्तरिय अध्यक्ष कप खेलकुद प्रतियोगिता संचालन गरिनेछ ।

घ) भौतिक पूर्वाधार क्षेत्र

१. बस्ती, टोल, समुदाय, वडाबाट पहिचान गरिएका भौतिक पूर्वाधारका क्षेत्रहरुको निर्माणमा जोड दिइनेछ ।

२. गाउँपालिका केन्द्र देखि सबै वडा कार्यालय जोड्ने सडकहरुलाई स्तरउन्नति तथा कालोपत्रे गर्न प्राथमिकता दिईने छ ।
३. देउभाडी, सेरा, नगराउँ, डिलासैनी, मठैराज, हाट सडक आयोजनालाई राष्ट्रिय राजमार्गबाट गापा केन्द्र धामीगाउँ जोड्ने पालिकाकै गौरवको आयोजनाका रूपमा विकास गरिनेछ ।
४. मुख्या बसबिसौनीहरुमा यात्रु प्रतिकालय निर्माण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
५. नमूना माविका रूपमा संचालित दुर्गा मावि सिमारमा इन्जिनियरिङ संकायमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरुको दक्षता विकासका लागि गापा द्वारा संचालित विकास आयोजनाहरुसँग सहभागी गराइनेछ ।
६. गाउँपालिकाको प्रशासकीय भवन निर्माण नहुन्जेल सम्मका लागि कोरियन प्रविधिको क्व प्यानल प्रयोग गरि भुकम्प प्रतिरोधी कक्ष निर्माण गरि एकिकृत सेवा प्रवाह गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
७. डिलासैनी गाउँपालिका भित्र निर्माण हुने सबै घरहरुको नक्सा पास गरी भुकम्प प्रतिरोधि बनाउने नीति लिईने छ ।
८. गाउँपालिका भित्र लागत सहभागिताका योजनाहरु संचालनमा प्राथमिकता दिइनेछ ।
९. प्राविधिक कर्मचारीहरुका लागि पुनःताजगी तथा अभिमुखिकरण तालिमहरु संचालनमा ल्याइनेछ ।
१०. समयवधि भित्र गुणस्तरिय कार्य सम्पन्न गर्ने उपभोक्ता समिति तथा निर्माण व्यवसायीहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

१. उर्जा र वैकल्पिक उर्जा

१. डिलासैनी गाउँपालिका भित्र रहेका नदी तथा खोलाहरुमा लघु जलविद्युत उत्पादनका लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरि आवश्यक प्रकृया अगाडि बढाइनेछ ।

ड) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

१. सार्वजनिक जग्गा संरक्षण

१. गाउँ क्षेत्र भित्रका सार्वजनिक जग्गाहरुको संरक्षणको लागि विशेष पहल गरिनेछ । ऐलानी/प्रतिजग्गाको लगत लिई संरक्षणको कार्यलाई अगाडि बढाइनेछ र उक्त जग्गाको

उपयोग गरी आय आर्जनको रूपमा परिणत गर्ने योजना र कार्यक्रमहरू बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ । साथै सरकारी जग्गाहरूको समेत लगत लिई व्यवस्थित गरिनेछ । सार्वजनिक जग्गामा बनेका घर, भवन, सटर, टहरा, घुम्तीहरूलाई गाउँपालिकाको दायरामा ल्याईने नीति लिईनेछ ।

३. सूचना प्रविधि तथा सञ्चार

१. डिलासैनी गाउँपालिकाको आफ्नै एफ.एम. सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।
२. डिलासैनी आवाज नामक पत्रिका संचालनमा ल्याइनेछ ।
३. गाउँपालिकाका सबै वडा, सामुदायिक विद्यालय, स्वास्थ्य चौकीहरूमा २ वर्ष भित्रमा अप्टिकल फाइबर सहितको इन्टरनेट सेवा विस्तार गरिनेछ ।
४. सूचना प्रविधि उपकरणको व्यवस्था जस्तै दैनिक काममा उपयोग हुने उपकरणहरू कम्प्युटर, ल्यापटप, प्रिन्टर, स्क्यानर, सर्भर खरिद तथा जडान गरिनेछ ।
५. इन्टरनेट तथा इन्ट्रानेट जडान: सामुदायिक सूचना केन्द्रहरू स्थापना, सेवा प्रदायकसँगको सहकार्यमा गा पा तथा वडाको बिचमा इन्टरनेट तथा इन्ट्रानेट जडान तथा सञ्जाल विस्तार गरिनेछ ।
६. सर्वसाधारण तथा सेवाग्राहीको पहुँच हुने गरि निःशुल्क वाईफाई क्षेत्रको स्थापना गर्ने नीति ल्याइनेछ ।
७. कार्यालयले प्रदान गर्ने सेवा सूचना जानकारी गतिविधि प्रगति आदि सामग्री नियमित रूपमा वेबसाइट मार्फत नियमित अद्यावधिक गरिनेछ ।
८. गाउँपालिकाका अधिकांश क्षेत्रमा गुणस्तरिय दुरसञ्चार सेवा प्रवाहका लागि 4G टावर निर्माणका पहल गरिनेछ ।
९. सिस्टिभी क्यामेराको जडान तथा प्रयोग गरी कार्यालय भित्र तथा बाहिर भएका गतिविधिहरूमा निगरानि राख्ने तथा सेवाग्राहीको चाप व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१०. स्थानीय तहहरूका कर्मचारी र पदाधिकारीहरूको लागि कम्प्युटर संचालन सम्बन्धी आधारभुत तालिम गरिनेछ ।
११. डोन मार्फत गाउँपालिकाका सबै घरधूरीको जिआइएस अनुसार डिजिटल म्यापिङ गरि तथ्याङ्क अद्यावधिक गरिनेछ ।

४. राजस्व सम्बन्धी नीति

१. एकीकृत सम्पत्ति कर र व्यवसाय कर यसै आ.व.को शुरुदेखि लागु गरिनेछ । करबाट संकलित रकम सम्बन्धित वडाकै विकास निर्माणमा खर्च गर्ने नीति लिईनेछ ।
२. आन्तरिक आयका नयाँ र स्थायी श्रोतहरूको खोजी गरिने नीति लिइनेछ ।

३. कर नै समृद्धिको भर भन्ने मूल नाराका साथ गाउँपालिकाभित्र संकलन हुने कर राजस्वलाई विद्युतिय माध्यमबाट संकलनको व्यवस्था मिलाइ कर राजस्व प्रशासनलाई प्रविधिमैत्री बनाइनेछ ।
४. राजस्व प्रशासनलाई चुस्तदुरुस्त बनाइ कराधारको संरक्षण गरि करको दर भन्दा दायरा फराकिलो बनाउदै कर चुहावटलाई नियन्त्रण गरिनेछ । साथै गाउँपालिकाबाट हुने सबै भुक्तानी विद्युतिय माध्यमबाट गरिनेछ ।
५. आर्थिक तथा राजस्व प्रशासनलाई सबल सक्षम र चुस्त बनाउनका लागि विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।

५. पेशकी/बेरुजु फछ्यौट सम्बन्धी नीति

१. हालसम्मको बेरुजुलाई शुन्यमा भार्ने नीति लिइनेछ ।
२. पुरानो पेशकी, बाँकी रहेका व्यक्ति वा संघसंस्थाहरुलाई अविलम्ब पेशकी फछ्यौट गराउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।

७. भ्रष्टाचार निवारण कार्ययोजना

१. गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयलाई भ्रष्टाचार मुक्त र सदाचार युक्त बनाउन आवश्यक पहल गरिनेछ ।
२. सुशासनका आधारभूत मान्यताहरुलाई आत्मसात गर्दै तदनुकुलको व्यवहार गर्दै लगिनेछ ।
३. डिलासैनी गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय र यस अन्तरगतका वडा कार्यालयहरुलाई देशकै उत्कृष्ट नमूना कार्यालय र अनुकरणीय गाउँपालिका बनाउन चालु आ.व. देखि नै आवश्यक कार्यको थालनी गरिनेछ ।
४. कार्यालयको उजुरीपेटिका मार्फत उजुरी गुनासाहरुलाई हप्ताको एक पटक फछ्यौट गर्दै जाने नीति लिइनेछ ।
५. गाउँ कार्यपालिका कार्यालयमा सबै नागरिकहरुले स्पष्ट देख्न र पढ्न सक्ने गरी नागरिक बडापत्र राखिनेछ ।
६. गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयको तर्फबाट गाउँपालिका भित्रको बजार अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।

८. कर्मचारी प्रशासन

१. शैक्षिक योग्यता, कार्यक्षमता तथा कार्यअनुभवको मूल्याङ्कनका आधारमा कर्मचारीहरूको जिम्मेवारी हेरफेर गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
२. समान तह समान तलबमानको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
३. सेवा प्रदायक सबै संघसंस्था तथा कार्यालयहरूको नियमित अनुगमन, मूल्याङ्कन र कार्यसम्पादन कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा लागु गरिनेछ ।
४. कर्मचारीको मनोबल उच्च पार्ने नीति लिइनेछ । कार्यालयको हित र आन्तरिक आयमा सक्रिय रूपमा लाग्ने कर्मचारीलाई मापदण्ड तोकी उचित प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ ।
५. कर्मचारीलाई सेवा प्रति लगनशील र कर्तव्यनिष्ठ बनाउन दण्ड र पुरस्कारको नीति कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
६. डिलासैनी गाउँपालिका भित्र काम गर्ने कार्यरत करार कर्मचारीहरूको लागि योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा कोषको शुरुवात गरिनेछ ।
७. सेवा प्रवाहमा जवाफदेहिता, पारदर्शिता सुशासन कायम गरिनेछ यसका लागि रेडियो, पत्रिका, अनलाईन र मोबाइल एप्स मार्फत सूचना प्रवाहमा जोड दिइनेछ, नियमित सार्वजनिक सुनुवाईको व्यवस्था गरिनेछ ।
८. मुस्कान सहितको सेवा प्रणाली लागु गरिनेछ । गुनासो सुनुवाई गर्न वडा कार्यालयहरूमा समेत गुनासो संयन्त्र निर्माण गरिनेछ ।
९. स्थानीय तहका कर्मचारीहरूले अवकाशपछि प्राप्त गर्ने सुविधाको व्यवस्थापनका लागि कर्मचारी कल्याणकारी कोष स्थापना गरिने नितिलाइ निरन्तरता दिइने छ ।
१०. कर्मचारीहरूको क्षमता विकासका लागि विभिन्न तालिम, गोष्ठी, रिफ्रेसमेन्ट, भ्रमण आदिको व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ ।
११. अन्तर पालिको सहअस्तित्व, सहकार्य, समन्वय, आधारमा सार्वजनिक शिक्षाको सर्वाङ्गीकरण गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा प्रवाह, सामाजिक विकृति तथा विसंगतीको अन्त्य, रोजगारीका नयाँ अवसरको सृजना, सडक सञ्जाल, विद्युतीकरण, सञ्चार लगायतका बहुआयामिक पक्षहरूको सुधारका लागि साभेदारीका लागि अनुभव आदानप्रदानको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

९. न्यायिक कार्य सम्बन्धी व्यवस्था

१. न्यायिक कार्यलाई नियमन तथा व्यवस्थित गरिनेछ ।
२. विवाद निरूपणको कार्यलाई व्यवस्थित, न्यायोचित, गैरविभेदकारी बनाउने प्रयास गरिनेछ ।
३. गाउँपालिकाले न्याय निरूपण गर्ने विषयहरूको जानकारी गर्न प्रत्येक वडामा न्यायिक अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
४. न्यायिक समिति मार्फत विवादहरूको व्यवस्थापन र मेलमिलाप सम्बन्धी कार्यहरू संचालन गरी छिटो छरितो र सुलभ न्याय प्रणालीको विकास गर्दै न्याय प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५. प्रत्येक वडा कार्यालयमा स्थापित मेलमिलाप केन्द्रहरूलाई स्तरोन्नति गरि सेवा सुचारु गरिनेछ ।
६. माध्यमिक तहसम्मका विद्यालयहरूमा किशोरा अवस्थाका बालबालिकाहरूलाई लक्षित गरि न्यायिक अभिमुखिकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

१०. रोजगार कार्यक्रम

१. वित्तीय संस्था तथा सहकारीहरू मार्फत युवा उद्यमीहरूलाई सहूलियतपूर्ण कर्जा उपलब्ध गराई व्यवसायिक कार्ययोजना नै धितो रहने गरि पालिका अध्यक्षको रोहवरमा स्वरोजगार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
२. वैदेशिक रोजगारीबाट स्वदेश फर्किएका दक्ष तथा अर्धदक्ष युवाहरूको सिप हस्तान्तरण एवम् उपयोगबाट नयाँ रोजगारी सृजना गर्ने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
३. वैदेशिक रोजगारीमा जाने युवाहरूको निःशुल्क स्वास्थ्य जोखिम बीमा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
४. रोजगार शाखा मार्फत सिप विकास तथा परामर्श कार्य संचालन गरि सुरक्षित रोजगारीको अवसर प्रदानका लागि पैरवी गर्ने नीति लिइनेछ ।
५. गाउँपालिकाबाट संचालन हुने प्रत्येक विकास निर्माणका कार्यहरूमा बेरोजगार सूचीमा सूचीकृत श्रमिकहरूलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।

आदरणीय सदस्य महानुभावहरु

जनता विकासको व्यग्र पतिकामा छन । सिमित श्रोत साधन कुशल परिचालन विना जनताका अपेक्षाहरु छोटो समयमै सम्बोधन गर्नु निकै जटिल चुनौतिको रुपमा रहेको छ । एकातिर संघियता संस्थागत भइसकेको छैन भने अर्कातिर दरबन्दी अनुसार दक्ष कर्मचारी समेत पुर्णता नपाएको अवस्था छ । सकारात्मक पक्षहरुलाइ व्यवहारमा लागु गर्दै समृद्ध र समुन्नत डिलासैनी निर्माणका लागि हामीले सुशासन सहितको तिव्र आर्थिक बृद्धि र दिगो विकास प्राप्त गर्नेपर्ने हुन्छ । यसरी सामाजिक राजनैतिक आर्थिक क्षेत्रमा दिगो विकास का माध्यमवाट आम जनतालाइ प्रत्यक्ष परिवर्तनको अनुभूति गराउन सकेमा मात्र संघिय शासन व्यवस्था संस्थागत भइ लोकतन्त्र सुदृढ हुन सक्छ ।

डिलासैनी गाउँपालिकाको विकासका लागि अंगिकार गरिएका यी नीति तथा कार्यक्रमहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा आम डिलासैनीवासी जनसमुदाय, बुद्धिजीवी, समाजसेवी, राजनीतिक दल, कर्मचारी संयन्त्र, संचारकर्मी सबै निस्वार्थ ढंगले लागि परौं भन्ने यसै गाउँसभामार्फत आम डिलासैनीवासीमा हार्दिक अपील गर्दै सबैमा धन्यवाद ज्ञापन गर्दै विदा हुन्छु । नमस्कार ।

धन्यवाद

सन्तोष प्रकाश जोशी
अध्यक्ष